

vindecabile
sacrificatu
din urma,
Odat
stinetu a
economic
industria
putintia

GAZETA TRANSILVANIEI.

P 2035

Redactiunea si Administratiunea:
Brasova, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ este
Mereurea, Vinerea si Dumineca.
Prețulu abonamentului:
pe unu annu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe
annu 28 franci.

Anulu XLV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facere publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

f. 19. Dumineca 14 26 Februaru 1882

Brasiovu 14 Februaru.

ri încâtrau ne aruncam privirile, nu vedem
detu stari incurcate si neispravite, fierberi si
neultiumiri. Dér' nici starea trista financiara,
ni pericululu ce ne amenintia in aceste mo-
mete c'unu teribilu resboiu nu ne pôte insufla
nu mari ingrijiri, de câtu destépta in noi
slăbiciunea ce pare a fi cuprinsu pe multi din lupta-
tăi nostri pentru dreptu si cultura nationala.

De unde vine acest'a slabiciune? Este ea
mai oboséla naturala, de care e cuprinsu din
cându in candu ori si ce poporu asupritu, mai
asău déca armele, cu cari se lupta elu pentru
reastigarea libertatii sale, sunt inferiôre arme-
lu de cari dispune contrariulu, séu este mai
multu de câtu acést'a, este descuragiarea si
distramarea puteriloru insasi?

Ce e dreptu, sunt acuma deja 16 ani de
cându ne aflam in opozitiune si déca chiaru
năsiunea ceha, care dispune de mijlôce cu to-
tău alte decâtu noi Romanii ardeleni, a avutu
multe momente de oboséla in intervalulu de
17 ani, câtu tîmpu a facutu opozitiune guver-
nului suprematistu, nu trebuie se ne miram că
n semtîmu de multe ori si noi obositi, cu tôte
ce suntemu mai dedati cu necazurile si asupri-
rie decâtu alte popôre din monarchia.

Dér' aceste stagnari trecétôre sunt numai
statiunile ce le facem in lungulu drumu, ce
e va duce la redobêndirea drepturiloru nôstre.
Caletorulu ostentitu stă pe locu câtuva tîmpu,
cându in gîrnulu seu resufla mai adêncu si din
nou intaritu si reculesu o pornesce earasi spre
înt'a s'a. Resuflarea este unu bine, o trebu-
ntia, ea reculege pe omu si-i dă noue puteri
spre a continuâ lupt'a, ea nu e prin urmare
slabiciune.

Slăiciunea incepe acolo unde incetéza cu-
ragiulu barbatia si energi'a si ceea ce ne in-
sufla taceri asia de mari este, că nu cumva sî-
rurile btatoriloru nostri pentru egal'a indrep-
tatire s'fia atinse de mortal'a suflare a acestei
slabiciu.

Impgiurarea, că amu fost condamnatu de
sôrte a dură atātu amaru de tîmpu selavia,
faptulu acestei indelungate asupriri, este in de-
favorulu nostru, pentru că ne-a dedatu încātu-
va cu imlarile si ne-a slabitu astfeliu forti'a
de resistéa. La acést'a se mai adauge si na-
tura Romului, caruia nu-i place cêrt'a si care
durere! de ulteori mai bine isi sacrifica unu dreptu
decātu se ischeze rumperea relatiuniloru pa-
cinice cu i ce tiesu necontentitu la intrigi si
fatu unelti contra lui.

Este o deverata nenorocire pentru relatiu-
nile d'intre omani si Maghiari, că ômenii nostri
cea mai mare parte sunt atātu de moi in lupte
dîlnice pentru aperarea dreptulu lor si
sunt asia dăsiuru credictori si gat'a intotu-
déma a resunde la promissiumile strainulu cu
jertfirea uneparti din pretensiumile lor. Apoi
se te mai mă déca audi pe unulu séu altulu
clamandu: „Tôte nu ne ajuta nimicu —
de geab'a n'luptam, căci totu ei remanu de
supra s. c. ?

Mai trista se decâtu tôte aceste aparitiuni
este convingea ce amu capetat'o, că in multe
parti ômenii ntri chiamati a conduce poporulu
nu sunt petru de marea seriositate a luptei
nôstre pentru estentia.

Romanulu se se aiba in peptulu seu de
rama siépte vi, cum ne asigura poetulu, dér'
acést'a nu impleca pe contrarii lui, că cu
ajutorulu unei siéme infernale politice, careia
se da timbrulu deei de statu, se-i rapésca
totu mai multu d' terêmulu si asia destulu de
îngustu alu cultu sale.

Trebuie se cercetam odata mai afundu cau-
sele reului si ne vomu si încercă a-o face acést'a,
mai vêrtosu dupa ce ne provôca la acést'a si
unii articulu publicatu de câtra confratii nostri
din Sibiu si Timisiôra.

Cronic'a evenimentelor politice.

Insurectiunea in Crivoscia si Hertie-
govina devine totu mai intensiva. Acuma se
anuntia că insurgentii s'au aretatu si
in apropiare de Grahovo in Bosnia, unde
au datu focu unei paduri. Crivosciani facu asaltu
nôptea asupra trupeluru nôstre si le tienu
astfeliu in continua iritatiune. Anteposturile dela
Ledenice au fost atacate in 16 l. c. de insur-
genti. Din cele duôe regimente ardeleni Nr. 51
si Nr. 62 au luat parte de ja mici detasiamente
la luptele din Hertiegovi'a.

Consiliarulu de statu si consululu generalu
alu Russiei la Sofia Hitrovo a tienutu că-
tra o delegatiune slava unu discursu, care a
fost publicatu si in „Berliner Tagblatt.“ In
acestiu discursu se dîce intre altele: „Nu ve
uitati la cele ce spunu tiarele din Berlin, Pe-
tersburg si Pest'a. Dilele Austro-Ungariei snt
deja numerate; séu nu vedeti voi ostirile nôstre,
cari incepêndu dela Odessa ampenéza Basara-
bi'a, unu pasu si vomu fi eara in „Rom-
ania, care ne apartiene noue.“

Asupra acestei „fanfaronade russesci, ce trece
peste tôte marginele aberatiunei“ a facutu in
Mediata expozitiune dela 9/21 Februaru
deputatulu Pantazi Ghic'a o intrebare
guvernului atragêndu-i atentiunea asupra acés-
toru cuvinte rostite de unu reprezentantu alu
Russiei, cari „cu totu ridicululu séu dementia
loru, au o gravitate si dovedescu, că orizontulu
politicu nu este tocmai seninu si că intentiunile
Russiei cătra noi nu sunt tocmai ortodoxe, si
trebuie se fimu atenti, căci cum dice Romanulu:
paz'a buna feresce primejdi'a rea. . . Tier'a ro-
manésca nu e nici la dispositiunea Russiei, nici
la dispositiunea Austriei, ea nu este decâtu a ei
propria, si 'si va sci aপরâ dreptulu contra ori
si cui. . .“

Ministrulu de esterne Statescu respun-
diendu intréba la rëndulu seu déca d. Ghica
pôte garantă autenticitatea vorbeloru din acea
corespondentia si apoi dîce: „Totu ceea ce
potu respunde d-lui Ghic'a si alu asigură, atātu
pe d-s'a câtu si pe ori-cine, e că tier'a roma-
nésca e a Romaniloru si candu lucrulu acést'a
va fi pusu in cestiune atunci Romanii voru sci
ce se faca.“ (Aplause.)

Se asigura că generalulu Skobelev a
primitu prin ambasada russésca dela Paris or-
dinu că se se reintôrca la Petesburg. — Foile
germane se ocupa multu de vorbirile acestui
generalu a caruia atitudine le insufla ingrijiri
pentru viitoru.

Amu fost facutu mentiune de convorbirea ge-
neralulu Skobelev cu raportorulu diarului
gambettistu „Voltaire“. Skobelev dise cătra
diaristulu francesu: „Tiarulu a datu unei noue
corabii numele Skobelev, acést'a 'mi dovedesce,
că nu am caditu in disgratia la curte. Eu
me aftu aci in Paris din propriulu indemn; dér'
chiaru si atunci candu francheti'a mea ar'
avé rele urmari pentru mine, voiu spune in
totdéma adeverulu. Eu sunt independentu si
indata ce me voru chiamă, indata ce va fi res-
boiu tôte celelalte 'mi sunt indiferente. Da,
am disu că Germani'a este inamiculu si-o re-
petu. Credinti'a mea este, că mantuirea o vomu
gasi numai in uniunea a tuturoru Sla-
vilorulu cu Françia. Trebuie se lucramu
pentru acést'a unime; trebuie se restabilim

ecuilibrulu europénu. Germani'a absôrbe totu,
acést'a o scimu si Françia durere o scie ase-
menea destulu de bine. Cestiunea Orientulu
e mare, o cestiune de capetenia pentru Orientu
e restabilirea ecuilibrulu. In curendu va pre-
dominâ acolo numai o putere: Germani'a. Spe-
rezu si dorescu o solutiune; sperezu mai alesu
in unitatea Francesiloru cu Slavii; astfeliu vomu
puté redobêndi independenti'a Voi (Francesii)
trebuie se recuceriti situatiunea ce ati perdut'o.
Poti se publici ceea ce 'ti-am spusu aici, in
interessulu causei ce o urmarescu necontentitu
este inse, a nu face prea multu sgomotu.“

Corespondintele parisianu alu diarului „Daily
News“ a avutu la 19 Februaru o intrevorbire
cu generalulu Skobelev. Corespondintele
publica din acést'a intrevorbire urmatôrele a-
menunte că fôrte autentice, mai alesu c'au fostu
recitite de generalu. Elu dise intre altele:
„Este cu neputintia a'natură unu mare resbelu
in casu cându Austriacii ar' continuâ cu apasarea
slaviloru din Bosnia si Hertiegovin'a. Eu u-
rascu resboiulu, si declaru, pe onôrea mea, că
resboiulu me disgusta. Duoe-dieci si una de
mii ômeni au caditu sub comand'a mea intr'o
campania, si am avutu ocaziunea se vedu
totu ce resboiulu ne 'nfacisieză că crudime. si
grôza. D'aceea scopulu meu este, de a dobêndi
prin a devêru acele rezultate, pe care com-
patriotii mei credu, că le potu capeta prin res-
belu si pentru a caroru dobêndire voru incepe
resbelulu, déca diplomatii voru inchide ochii
inaintea faptelor. Cei mai mari maestri in
diplomatia au fost Cromwell si Disraeli
si acestia au vorbitu intotdéma cu francheti'a
unoru ômeni practici, cari sciau ce voiescu si
'ntielegeau cum potu se dobêndesca áceea ce
voiescu.“ — Si ce dorescu Russi'a? intrebă
corespondintele. Generalulu Skobelev respunde:

„Nimicu pentru sine; noi suntemu unu po-
poru de idealisti; suntemu capabili de unu mare
entusiasmu si iubimu chiaru sacrificiulu; vedem
inse pe fratii nostri sugrumati de Austri'a, care
isi va transformă antai'a s'a calcare in Bosnia
intr'o viitória dominatiune a tuturoru Slaviloru
din peninsul'a balcanica. Austri'a inse n'a pri-
mitu de câtu o tutela asupra celorlu duoe pro-
vincii slave; ea nu are acolo nici unu dreptu
de a inrolă recruti, séu de a se amestecă in
afacerile religiôse ale poporulu. Austri'a a in-
ceputu acolo o propaganda clericala, primindu cu
braçie deschise pe Iesuitii alungati din Françia;
acesti Iesuiti fura imbracati că popi greci si
voira se instraineze pe tierani de religiunea
loru. Nimicu, continua generalulu, nu este mai
siguru de câtu faptululu, că tóta Russi'a se vâ
uni pentru a combate clericalismulu
militaru alu Austriaciloru in acele provincii.
Devis'a Russiei acolo va resuna astfelu: josu
lab'a! (hands off). . .“

In restulu intrevorbirei sale, generalulu
Skobelev nu aretă nici o deosebita ura contra
Germaniei, ci numai o adêncă neplacere pentru
nepasarea guvernulu germanu față cu neres-
pectarea pacii dela Berlinu de câtra Austri'a.
Germani'a se nu se insiele asupra pretinsei
slabitiuni a Russiei din caus'a ultimulu resbelu;
Russi'a numera 80 miliône locuitori, si nemul-
tiamirea ce s'a nascutu din jumetătirea resul-
tatelor campaniei balcanice, se va vindecă
numai printr'o noua campania pentru liberarea
Slaviloru apesati. De altmintrelea, Germani'a
nu pôte se atace pe Russi'a, fara a se espune
ea insa-si la unu atacu din partea Françiei.

Propunerea unoru foi austriace de a o cupă
Munte negru, sub cuventu, că numai
asié Austri'a va poté sugrumă rescól'a slava, a
facutu o impressiune fôrte rea asupra prinçipulu
Nichit'a. Eata ce respunde fôia oficiala muntene-

grăna „Glas Cernogortia“: „Stătu lu datu Austriei, de a ocupă Muntenegru lu si a ne rapti libertatea, pastrata de noi in timpu de 5 seculu nu e o idea rea, dér' e fôrte periculôsa. Austri'a se faca bine si sê se gandêscă, cã asié ceva nu se pôte face tocmai asié lesne, cã Muntenegrenii sciu sê se apere, cã niciodata si nimeni n'a pututu se ocupe Muntenegru lu, cã nu soldatii austriaci, dér' nici bravii Turci, avendu in fruntea lor pe întrepidulu Suleimân. n'au pututu face drumulu celu de duce ôre de la Niesici la Spuz decãtu într'o septemana de dîle si perdiendu siése mii de ômeni. Austriacii n'au decãtu se pofteșca cãci noi îi asteptamu!“

Despre calatoriã lui Gambetta in Italiã s'au formatu deja multe legende. Amicii sei spunu misteriosu, cã are se aduca mari servicii Françiei, cã spera a face pe guvernulu italianu se recunôscă tractalalu din Bardo, cã Crispi Par' fi prezentatu regelui Umberto si e vorb'a de o aliançia. Pôte d' Gambetta se fi fost mai fericitu acum, decãtu cã ministru.

Inca nici pēna adi ordinea nu s'a pututu restabili in Irlanda. Spre a ne face o idea cãtu au de lucru tribunalele in acea provincia nefericita mentionamu, cã sunt de resolvatu 70,000 procese contra turburatorilor, incendiatorilor, etc. Pentru neplat'a arendii s'au expulsu 2000 arendasi numai in ultimele trei luni ale anului espiratu.

Siansela unui resbelu cu Russi'a.

Dupa ce a aratatu cã unu resbelu între Austri'a si Russi'a va fi neevitabilu, deca se va continuã politic'a de ocupaçione, „Neue freie Presse“ cumpanesce siansela unui resbelu eventualu cu Russii. „Nu este nicidecum asié de siguru“, dice numit'a fôia, „cã in casulu unui conflictu russo-austriacu Germania va sari in ajutoriulu nostru. Se nu fimu sentimentali. Russi'a se va feri fara indoiêla de a atacã deodata pe Austri'a si Germani'a. Panslavistii pôte se fantaseze multe, dér' guvernulu russescu se va feri de a provocã si pe Germani'a.“

„Dér' deca Germani'a nu va fi atacata, putemu se admitemu cu siguritate amesteculu ei in duelulu austro-russescu? Simpathiele Germaniei voru fi pe partea nôstra dér' de aci pēna la mobilisarea puterei armate germane este multu. Germani'a nu se va incurã într'unu resbelu mare de dragulu Austriei. Aliançia „nescrisa“ dela 1879 nu-o silescă a dá Austriei ajutoriã militariã sub ori si ce impregiurari. Principele Bismarck face politicã reala nu se infierbenta asié usioru. Ni se pare cã in casu candu Russi'a ar' atacã Austri'a, Bismarck isi va îndreptã privirile numai spre occidentu si 'si va dice, cã Germani'a trebuie se 'si pastreze fiacare soldatu ce 'lu are, pentru a fi asigurata in contra Françiei. In anulu 1870 Russi'a s'a aratatu amicabila façia de Germani'a si cercurile oficiale din Berlin încã n'au uitatu de acêst'a. Afara de acêst'a Bismarck a mai declarat, cã Germani'a n'are mari interese in Orientu. Pe Austri'a si Russi'a le desbina inse tocmai cestiunea orientala. . .“

In Russi'a — adauge „N. Fr. Pr.“ — nu se presupune nicidecum cã Germani'a va sari in ajutoriulu Austriei. Acêst'a o dovedesce si Skobelev, care s'a grabitu a'si luã indreptu tôte cuvintele, cari au pututu vatamá pe Germani'a. Elu n'a gasitu inse nici măcaru unu cuventu de seusa pentru atacurile contra Austriei, dér' a revocatu séu a tagaduitu tôte espressionile, cari puteau vatamá pe cei dela Berlin. Miscarea panslavista si ur'a „vechiloru Russi“ e indreptata numai contra Austriei... Trebuie se ne dedamu cu ide'a cã avendu unu duelu cu Russi'a, Germani'a va observã numai o binevoitória neutralitate, pe candu popórele peninsulei balcanice ne-ar atacã pe la spate, Monarchi'a nôstra ar' ajunge într'o situaçione fôrte critica. Datori'a unui politicu patriotieu austriacu este dér' de a lucrã din tôte puterile cã se nu isbucnêscă resbelulu, de care se vorbesce de vre-o optu dîle. Momentulu actualu ar' fi fôrte favorabilu pentru Russi'a. De aceea strigu fanaticii de tagm'a lui Skobelev asié de multu dupa resbelu.

Declararile foiloru oficiale russesci sunt insuficiente. Deca generalulu Skobelev a primitu dela Tiarulu ordinulu sê se reintôrca la Petersburg, acêst'a se pôte privi numai cã o aten-

tiune façia de Germani'a, care nu'lu putea vedé buçuros in Paris, nu este inse o satisfacçia pentru Austri'a. Bine face guvernulu austriacu, cã tace, cãci Skobelev si soçi dorescu resbelu si ar' salutã cu buçuria o nota aspra austriaca adresata cabinetului russescu; din parte-ne — incheia „N. Fr. Presse“ — dorimu a trai in pace cu tôte lumea si cu Russi'a si nu vomu încetã a-o aperiã, pe cãta vreme se va puté sustiené cu onóre.

Uau Manifestu alu Crivoscianiloru.

„Pester Llyod“ ne spune cã „Vorstadt Ztg.“, din Vien'a, a fost opita de politia pe diu'a de 14 Februariu pentru cã a tiparitu unu Manifestu pe care 'la publicatu comitetulu centralu alu insurgintiloru. Din acestu Manifestu — dice „Pester Llyod“ — reiese într'unu chipu neindoiôs de ilusiune greșita isi facu persônele conducetóre ale armatei candu contéza pe amicitia Russiei si pe neutralitatea miceloru state slave. Insurgentii, dupa cum reiese din Manifestu, sunt petrunsi de firm'a convingere, cã Russi'a, Serbi'a si Muntenegru îi voru ajutã. Ei au instituitu unu guvernulu provisoriu sub voivodulu din Muntenegru Lazar Socia si fiacare banda de insurgenti are unu stégu muntenegrenu, ce pôrta vechi'a corôna a lui Dusianu Proclamaçione adresata cãtra toti locuitorii din Boche, Hertiegovin'a si Bosni'a e urmatorã:

In numele a totu puterniculu Dumnedieu!

Ajuta-ne marele Dônne alu dreptatii!

Corpuri puternice de trupe imperiale vinu contra nôstra cei din Crivoseia si Hertiegovin'a. Intrég'a lume isi arunca privirile ei asupra stanciloru si muntiloru nostri si voiesce a sei caș'a acestei mari concentrari de trupe. Nimeni nu-i sunu recunoscute cauzele crudimeloru din anulu 1869. Guvernatoarele Wagner ni se presintã spre a ne impune „Landwehrulu“ (serviciulu inarmat'a teritoriala) Noi 'diseramu: Da ne voia a ne aruncã la picioarele a totu puterniculu imperatu si alu rugã sê si arunce miloșivii sei ochi asupra miseriei nôstre. Wagner ne refusu totulu si repedi contra nôstra o armata.

Tônna trecuta veni la noi guvernatoarele baronulu Rodich, de asemenea spre a ne impune „Landwehrulu“, si de astadata ilu rugaramu se astepte, 'si ceruramu se ne comunice caș'a acesti mesuri si sê ne 'si explice, de vreme ce noi nu putemu primi cu nici unu chipu „Landwehrulu“ din caș'a relaçioniloru nôstre economice si de victia. Guvernatoarele Rodich primi cererea nôstra, dér' guvernulu din Vien'a o respinse. Guvernatoarele baronulu Rodich, prin profesorele Risto Covaciei, ne ordonã pentru cea din urma ôra se primimu „Landwehrulu“, dér' 'si declaramu categoriculu ca ne vomu opune recutarei pentru „Landwehr“ si cã ne vomu luptã cu armele in mâni pēna la môrte contra ori-carei încercari d'a ne sili la serviciulu militar. Ne-amu luat inapoï tiera dela Turci cu armele in mâni, republic'a venetiana a respectatu drepturile nôstre si Austro-Ungari'a, prin pacea dela Knezlae, ne-a confirmatu privilegiile.

Locuitorii de prin orasie s'au supusu serviciulu pentru „Landwehr“, ei au scôle si institutu de creșcere; guvernulu a facutu ceva pentru ei. Dati-ne mai antaiu isvóre de creșcere si hrana si vomu fi gata a ne sacrificia sangele si vietia contra ori carui inamicu.

Pe candu asteptamu inea respunsulu professorulu Covaciei, ne sosescă scirea despre venirea episcopulu Ierosimu Petronovici care avea din partea baronulu Rodich insarcinarea de a ne indemna sê ne supunemu la serviciulu militar. Se vede cã cine-va 'la facutu pe baronu se cređa cã acêst'a midiloere ar' puté se aiba unu mai bunu succesu de cãtu aceea a professorulu Covaciei. Dér' noi, într'o intrunire luaramu otarirea cã se inchidemu bisericile si se gonim pe episcopulu nostru.

In urm'a acestei decisiuni a nôstre, ministeriulu din Vien'a luã otarirea de a ne nimici, din care cauza baronulu Rodich fû departatu si se tramise contra nôstra veselulu baronu Iovanovici care, in a du'ã expeditiune din 1869 contra nôstra, fû greu ranitu de pusele si iataganele nôstre. Stâncile si prepasthiile nôstre 'lu voru vedé din nou cã comandante alu trupeloru austro-ungare, dér' d. baronu si guvernatoarele alu Dalmatiei sê se gandêscă bine, cã deca va cadé in mânilu nôstre, nu va mai revedé sôrele, ci 'si va gasi mormentulu in stanci.

Baronulu Iovanovici a otaritu, cã pe noi si pe aliatii nostrii din Hertiegovin'a si Bosni'a sê ne nimicêscă cu fortia brutala militara a unui Statu mare si sê ne silêscă a renuntia la aspiraçionile nôstre spre libertate. In casu candu vomu remané cu totii morti pe campulu de bataia, atunci fratii nostri din Muntenegru, Hertiegovin'a, Bosni'a, Serbi'a si Vechea-Serbia ne voru resbunã, si Statele balcanice, impreuna cu marele imperiu alu tutor Russiloru, isi voru mesurã fortiele lor militare si popo-

rale cu trupele austro-ungare. Noi nu ne puãmu mesurã nici cu armele, nici cu armatele austro-ungaro-germane, dér' Dumnedieu lu dreptatii este cu noi. Statde nationale simpatisêza pentru dreptã nôstra cauza, tde popórele iubitorie de libertate ne voru sprijini moralmente si materialmente. Natiunea angleza este, supt marele liberalu si barbatu de statu Gladstone, pentru liberarea tuturoru popóreloru dela Baleani de sub dominaçionea traina si brutala. Imperatulu rusu Alesandru III si primulu seu consiliaru, autorulu pacii dela San Stefano, generalulu Ignatieff, sunt cu totulu pentru lupt'a nôstra pentru libertate. Principele Nikita alu Muntenegrului, sub a carui comanda suprema am luptatu trei ani in contra Turciloru, este câștigatu pentru sprijinulu si ajutorulu nostru militar.

Declaramu: Iovanovici! sângele care va curge pentru intarirea drepturiloru nôstre si pentru liberarea de fânitiã a tuturoru Serbiloru, se cada asupra f'a si asupra aceloru cari te-au tramisu la acêsta lupta de desperare dela Fratiloru din Bosni'a, Hertiegovin'a, Dalmati'a, Serbi'a si Muntenegru si Vechea-Serbia! Curagiu si rabdã, urmati-ne locuitori ai muntiloru din Crivoseia si Hertiegovin'a, vinu de Sudu spre a aperiã drepturile nationale! Sautare dela fratiloru dela Neva si dela marea Négra! Salutare dela Bulgariiloru, Serbiloru, Russiloru si tuturoru Slaviloru. Hãnușmele a tot-putintelnu! Dumnedieule alu dreptatii, Te ne vei sustiené!

Raportu asupra proiectulu de lege pentru incuragiarea industriei nationale.

Domniloru deputati!

Secțiunile adunarei cercetandu proiectulu de lege pentru incuragiarea industriei nationale, infaçisiatu de D. P. S. Aurelianu, si sustinutu de mai multi deputati 'l'au admisu. numindu delegatã pe D-nii: Pantazi Ghica, Mortiunu Emanoilu, Moruzi Dimitrie, Aurelianu P. S. Chenciu Panaitu, Burileanu Michailu, Balanescu Grigore Comitetulu delegatiloru in majoritatea membriloru, cercetandu din nou acestu proiectu, au alesu raportoru subsemnatulu.

Delegatii secțiuniloru, interpreți fideli ai sentimenteloru si ideiloru D-vôstre, au recunoscutu d'impreuna cã propunetoru proiectulu, cã intemeierea unei industrie nationale este o cestiune vitala pentru tiera nôstra: „cã pentru a ajunge la acestu sfêrsitu, suntemu datori a impune tôte sacrificiile permise de midilocele nôstre, date necesitatea semita de noi toti semita de întregu poporu român, se nasce întrebarea cum trebuie se întreprindã aceste lucruri, cã programa se adoptamu pentru intemeierea industriei in tiera nôstra.“

In unu credu, si credinçia mea este impartasita de comitetulu delegatiloru, cã in materia de organizaçione economica trebuie sê se tiena sêma mai antaiu de diferite impregiurari proprii poporulu; alu du'ã, de esperiençia Stateloru mai inaintate. Cu privire la impregiurari in care se afla poporul romanu, sehu cu totii cã, din caș'a starei nôstre politice si sociale natiunea romana, in contra vointiei sale, a fost tientiã in locu. Nevoita se'si apere nationalitatea si esistençia, cã a trebuitu se sacrificie acestoru duce bunuri suprame tôte activitatea si tôte inteligentia s'a. De alta parte, legata economicese prin a totu puterniculu Europu de Imperiulu Otomanu, tiera nôstra nefiindu stapã deseversita la sine, a trebuita se indure, cu voia fara pia, tractatele incheiate de puterile Europene cu Turci. Incercarile facute, dupa timpu, pentru a intemeia fabricii, au fostu lovite si strivite de concurençia necrutatã din afara. Inzadaru atãti Romani s'au încercatu se fariceze in tiera postavuri, pânzeturi, pielarie, sticlãrie, lãinari stearine, chartia si alte produse; cãti-va ani de estentia si stabilitimintele pureau cã din seninu. Aci laga noi se desvoltã industria in tôte ramurile sale; Fasiovulu si Si-trebiulu ne procura suma de fabricate; lanoi inse, nici cele fabricatiune nu putea se prinda radacini. Si nici cã pu-nea se fia într'alt-felu. Cum erã ôre sê se intarêscă industria, in tiera nôstra, candu ele nu erau ocrotite prinçia nici o mesura? Cum putea se existe fabricii într'o tiera, unde comerçiu era cu totulu liberu si unde guvernele, dupa timpu, nu au acordatu nici o incuragiare fabricatelor indigene?

Prin puterea impregiurariiloru politice am fost dér' tînuti in locu in aceea ce privesce intemeierea industriei. Cãndu, dupa lupte nesfêrsite, amu rãșitu a ne asigurã o autonomiã, de si amu simtitu cu totii cã tari'a acestei autonomii trebuie se fia asigurata intre altele printro constituire economico-nationala; de si eram incredinçiatu cã organizaçionea statulu Romanu va fi siubreda, pe cãtu timpu nu va fi rezimata pe desvoltarea avutiei nationale, si prin urmare, pe intemeierea industriei, a trebuitu se ne resemnamu, se rabdamu in noi, pentru cã alte interese de-o ordine superioriã reclama tôte activitatea nôstra. Era vorb'a de a recãpetã vechi'a independençia a Statulu Romanu, de a scãpã odata de a suzeranitate careia tiera acêsta datoresce atâtea a...

societatei centrale, se voru infintia treptatu societati județiane pentru incuragiarea industriei locale.

Art. 13. Atătu societatea centrala cătu si societatile județiane, odata ce voru fi infintiate, remanu asociatiuni private.

Art. 14. Unu regulamentu de administratiune publica va regula punerea in lucrare a legii de față.

P. S. Aurelianu.

Estrase din duoe corespondentie.

Invetiamentulu poporului nostru trebue să se afle in mai multe părți intr'o stare foarte deplorabila; altfelu nu ne putem esplică repetitele plangeri, ce ne sosescu in asta privintia din diferite tienuturi ale țerei. Chiaru si deca amu presupune, că unele dintre aceste plangeri ar' fi rezultatulu unoru asteptari estravagante, cari nu voru se țiena contu de grandioșele piedeci, ce dusmanii de mörte ai poporului romanu au pusu de seculi si punu si astadi in modu potentiatu in calea culturai nōstre nationale, totusi considerandu starea preste totu inapoiata in cultura a poporului nostru, stare, care singura este sorgintea tuturor rețeloru politice si economice, ce ne bantue de vėcuri, trebue őra si őra se facemu atenti pe pastorii sufletesci, cari au se veghieze pentru binele spiritualu si materialu alu acestui poporu atătu de multu cercatu si esploatatu, că grava este responsabilitatea lor inaintea natiunei, ai cārēia fi suntu.

In dīlele aceste ne sosi o corespondintia din comitatulu Fagarasiulu care ne descrie starea invetiamentulu in mai multe scoli romane intr'unu modu, care numai onōre nu face celoru ce au dator'ia de a veghiā pentru instructiunea tinereloru odrasle chiamate adī mane, de a se aparā in contra roiiului de lacuste, cari in comitatulu Fagarasiulu au navalitu deja peste hotare intregi romanesci — cu ajutoriulu spirtului. In comun'a D. dice corespondint'ia, fiindu sē se alēga unu dascalu, adusera pe pop'a dela jocu, că se asiste la alegere, őr' alegerea chiaru se sevērsi intr'o gradina. Celu alesu nu avea documentele necesare őrā numai absolutu de scōl'a poporala. Dreptu salariu se cerea una suta florini, dēr' in urm'a tergūlelei fū redusa lēf'a la o suma bagatela incātu a fost nimerita observarea, că purcariulu satulu are mai multu venitu decātu invetiatoriulu — In comun'a I. unde pe bas'a concursulu pentru ocuparea postulu de invetiatoriu, se infașisiera patru concurenti cu cualificatiunea receruta, respingēndu-sē acēstia, se alese unu nimenea, desi salariulu este corespundietoriu. In comun'a H. cele duoe confessiuni romane sustiēnu separatu cāte o scōla miserabila, pre candu cu puteri unite ar' potē sustienē o scōla mai de trēba; piedec'a, că nu se unescu pentru una singura scōla, sunt popii. — In alta comuna H. scōl'a őrē edificiu frumosu. „Dēr' vai, din afara-i varu, dinlaintu-i amaru!“ Scolarii, cari cercetasera scōl'a 3—4 ani. abi'a cunosceau literale mici, dice corespondint'ia.

Privitoriulu la alegerea primariulu din C ampeni despre care s'a mai vorbitu in Nr. 9. alu „Gaz. Trans.“, mai primiramu dreptu repunsu o corespondentia cu dat'a 10 Febr. a. c. in care se declara alegerea lui G. Morariu de nelegala, contra careia 109 de alegētori ar' fi si protestatu inaintandu recursu la locurile competente. „Nu este adeveratu“, dice corespondint'ia, că alegētorii ar' fi strigatu: „Avemu primariu pe G. Morariu, nu ne trebue altulu!“ Din contra multīmea, si nu fara temei, ar' fi strigatu: „Nu ne trebue, josu cu elu!“ Cu ocasiunea candidatiunei s'aru fi primitu duoe plenipotentie false; list'a alegētoriloru nu s'ar' fi facutu de reprezentant'ia comunala, ci de primariulu G. M., nici n'ar' fi fostu espusa in terminulu legalu spre vedere publica, pentru a se potē face omissiunile si intregirile necesare. Rachiulu, care avea se contribue la inaltiarea entusiasmulu, resturnandu-se sticl'a de pe mēs'a pretorelu si versā sub mēs'a, dīce corespondint'ia. Votisarea insasi s'ar' fi facutu in ordine buna, votandu 117 alegētori pentru G. Morariu. Multīmea ar' fi doritu pre altulu, care inse n'a fostu candidatu, din cauza pōte, că nu s'a impedeatu si

elu de pragulu usiei dlui adv. Candrea, si altele. —

Diverse.

(Circulu Krembscr in Brasiovu.) In septeman'a acēst'a a sositu directorulu de circu Krembscr cu numerōs'a s'a trupa in orasiulu nostru spre a dā unu ciclu de productiuni. Aceste erau sē se incēpa inca in lum'a lui Ianuariu, deca d. Krembscr nu avea nenoroieirea că sē arda circulu, parte mare din cai si garderob'a tocmai in ajunulu plecării sale din Bucuresci. Gratia ajutorulu generosu ce l'a primitu dela publiculu capitalei romane si dela cātiva colegi ai sei proprietari de circuri din diferitele capitale ale Europei d. Krembscr este adi in stare de a'si reincepe carasi productiunile cu-o trupa de 80 persōne, intre cari artistii cei mai buni, si cu 33 cai, avendu si o garderoba inca mai frumōsa decātu inainte. Mane Dumineca va fi prim'a productiune si in tōte dīlele urmatōre voru fi productiuni odata pe dī. Pretiurile locuriloru numerate si de intrare se potu vedē pe afisiurile cele mari lipite la coltiurile stradeloru.

(Societate pentru prosperitate a țieraniloru.) Diarulu, „Țieranulu“ ne spune, că o societate cu acestu nume s'a infintiatu in judetiulu Argesiu, avendu de scopu se lucreze pe tōte cāile oneste si legale pentru propasirea intelectuala si economica a țieranulu pentru desvoltarea educatiunei morale a lui, pentru incuragiarea meritulu si a muncii cinstite, pentru combaterea tendintiei catra functionalismu. Uramu succesu acestei patriotice intreprinderi.

(Falsificare cutezata de politie.) Citimu in „Posta“ din Galati: Unu teneru comerciantu M. Apostolidis, de mai bine de unu anu si jumetate speculā in piatia cu politie fasificate de elu. Alaturea cu semnatur'a s'a elu falsificā si semnatur'a unui altu comerciantu si apoi punea „piata“ in circulatiune. Candu scadent'ia poltției sosca, elu se grabia, pentru a nu se protestata, a-o plati cu bani luati pe 3 alta politia totu astfelu falsificata. Acēst'a procedere a reusitu precum am spusu multa vreme, dēr' in sfērsitu s'a descoperitu acum! Apostolidis s'a facutu neveditu lasandu in urm'a s'a multime de victime si o datoria care se evaluēza dela trei la patru sute mii franci.

(O mirēsa bogata) Din Petersburg se anunșia, că cea mai avuta mostenitōria a Rusiei, princes'a Zenaide Iussupoff. s'a logoditu cu comitele Sumarokow. Princes'a Zenaide aduce viitorulu seu barbatu, care si elu este unulu din cei mai avuti nobili russi, o zestre de diece miliōne ruble, afara de giuvaericale si alte obiecte cari representa o valōre de vre-o duoe miliōne ruble. Fusese vorb'a odata, că princes'a sē se casōtorēsca cu prinșulu Alexandru alu Bulgariei dēr' planulu n'a reusitu.

Indreptare. In Foiletonulu din nr. trecutulu colōn'a 5-a in locu de: „Pretiuulu 60 tei“ e a se ceti pretiuulu 6 lei. (Atāta numai costa cartea d-lui Istrati, de care se vorbesce acolo.)

Nr. 496—1882.

3—3

Escriere de Concursu.

La supernatantia fundatiunei repausatulu canonicu Ioanu Chirila in suma de 80 fl. v. a. ce resulta dupa exolvirea stipendiulu studentelu Valeriu Comsia, prin acēst'a se escrie concursu pēna in 28 Februariu a. c. 1882.

La acestu stipendiu in sensulu testamentulu din 6 Septembrie a 1879 lit. B. si C. potu concurge studenti gr. cath. consangeni cu piulu fundatoru pēna in gradulu alu 8-lea.

Dela concurenti se receru sē dovedēsca progressulu in studie sī moralitate cu testimoniulu de clase, sē produca testimoniulu de botezu si documentu, că suntu consangeni cu piulu Fundatoru.

Blasiu din siedint'ia consistoriale tienuta in 31 Ianuariu 1882.

Simeonu Popu Mateiu,
notariu consist.

Nr. 69—1882.

Edictu.

Anic'a Balasiu, gr. cat. din Proșcea mică care de 1 si 1/2 anu a pārasitu cu infidelitate pre legitimulu seu barbatu Elia Chisalitia, gr. cat. din Sicic'a-mare si a carei ubicatiune necunoscuta, — se provōca că dela dat'a presentu intr'unu anu si un'a dī sē se presente subscrisulu oficiu că foru matr. de I-a Instanti cāci la din contra si in absent'ia ei se va sa cepe si dejudecā procesulu divortiale.

Oficiulu protopopescu gr. cat. alu Mediasiu Mediasiu, in 13 Febr. n. 1882.

G. Blasiu,
protopopu gr. cat.

2—3

Nr. 596—882.

Concursu.

Dupa ce in urm'a concursulu pretorialu ddt 19/12—1881 Nr. 3699—1881 pentru postulu de silvicultoru in comun'a Resināru s'a insinuat numai unu competentu qualificatu conformu legii se deschide prin acēst'a — pre langa sustinērea condițiuniloru deja publicate in concursulu primu,* din nou concursu, provocandu se concurentii qualificati, de a'si insinua rogarile in struite pēna la 9. Aprile 1882 la subsemnatulu pretoru. —

Talmaciu in 19 Fauru 1882.

1—3

Emericu.

*) A se vedē „Gaz. Trans.“ nr. 146 din 1881.

Red.

Pretiurile cerealeloru

in piat'ia Brasiovlui din 24 Febr. 1882.

Hectolitru. fl. cr.		Hectolitru fl. f.		
Granu	fruntea	9.70	Mazerea	10.50
	midulocu	9.40	Lintea	12.00
Mestecatu	de diosu	9.—	Fasolea	5.00
	. . . . .	7.—	Sementia de iuu	10.00
Secara	frumōsa	5.20	„ de cānepa	4.50
	de midulocu	5.—	Cartofi	2.—
Ordiulu	frumosu	5.20	1 Chilo. fl. a	
	de midulocu	4.80	Carne de vita	—
Ovesulu	frumosu	3.20	„ de rimatoriu	—
	de midulocu	2.90	„ de berbecu	—
Porumbulu	4.50	100 Chile. fl. d		
Meiu	5.60	Seu de vita prospetu	35.—	
Hrisca				

Cursulu de Bucuresci

din 11/23 Febr. 1881.

Valori	Scadent'ia Cupōneloru	Cum-pera	Vin
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	86.1/4	87.—
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	96.1/2	97.—
8% Oblig. domeniiale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—	—
6% Oblig. cāiloru fer. rom.	1 Iuliu	100.—	101.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	99.—	101.—
7 1/2% „ „ urbane	idem	99.—	101.—
8% Imprum. municipalu	idem	100.1/2	101.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobēnda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	214.—	220.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	28.1/2	29.—
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	1400	1400
Auru contra argintu		2.—	3.—
Auru contra bilete hipotec.		2.7/4	3.—
Auru contra bil. de Banca nat.		2.—	3.—
Florini Val. Austr.		2.13—	2.14—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 24 Februariu st. n. 1882.

Rent'a de auru un-gara	6% 117.50	m'a de vinu ung.	—
dto	4% 84.70	Imprumutulu cu pre-miu ung.	112.—
dto de harthia 5%	84.50	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin	106.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare	130.25	Rent'a de harthia austriaca	73.—
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	88.—	Rent'a de arg. austr.	74.—
dto (II-a emisiune)	107.50	Rent'a de auru austr.	92.—
dto (III-a emisiune)	92.—	Losurile din 1860	127.—
Bonuri rurale ungare	97.—	Actiun. bancei aust.-ungare	81.—
dto cu cl. de sortare	94.25	„ bancei de creditu ungare	286.—
Bonuri rurale Banat-Timis	95.—	„ bancei de creditu austriace	294.—
dto cu cl. de sortare	94.—	Argintulu	—
Bonuri rurale transil-vane	94.25	Gulbini imperatesei	5.—
Bonuri croato-slav.	96.—	Napoleond'ori	9.54—
Desbagubire p. dij-		Marci 100 imp. germ.	58.—
		Londr'a	120.—

Editoru: Iacobu Muresianu
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel
Tipograf'ia: Ioanu Gōtt si fiu